

# UDSKRIFT

af

**Arbejdsrettens dom af 26.februar 2008**

**i sag nr. A2007.445:**

*Landsorganisationen i Danmark*

*for*

*Fagligt Fælles Forbund, Byggegruppen*

*(advokat Gert Willerslev Jakobsen)*

*mod*

*Dansk Arbejdsgiverforening*

*for*

*Dansk Byggeri*

*for*

*MT Højgaard A/S*

*(advokat Pernille Knudsen)*

---

*Dommere: Jens Peter Bostrup, Oluf Engell, Erik Kjærgaard, Knud Erik Linius, Poul Monggaard, Per Sørensen (retsformand) og Nicolai Westergaard.*

---

Ved kendelse af 29. november 2006 i en faglig voldgiftssag mellem Fagligt Fælles Forbund (3F) og Dansk Byggeri for MT Højgaard A/S blev det bestemt, at Dansk Byggeri for MT Højgaard A/S skal anerkende, at kapitel 9 om velfærdsforanstaltninger i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 589 af 22.

juni 2001 fandt anvendelse på kabel- og trækrørsarbejdet i området omkring Osvej og Dalengen i Jyllinge. Baggrunden for sagen var, at det af bygge- og anlægsoverenskomstens § 28 om ”Velfærdsforanstaltninger – ikke permanente arbejdspladser” fremgår, at velfærdsforanstaltninger skal gennemføres i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse, som indgår i overenskomstforholdet. Da kabelarbejdet blev udført, var den relevante bekendtgørelse Arbejdstilsynets bekendtgørelse af 589 af 22. juni 2001 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder.

Denne sag angår spørgsmålet, om MT Højgaard A/S skal idømmes en bod for ikke at have iagttaget bekendtgørelsens bestemmelser om velfærdsforanstaltninger og for at have været for sen til at efterleve voldgiftskendelsen af 29. november 2006.

## PÅSTANDE

Klager, Landsorganisationen i Danmark for 3F, Byggegruppen, har nedlagt påstand om, at MT Højgaard A/S skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat alvorlig bod til 3F.

Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Byggeri for MT Højgaard A/S, har påstået frifindelse.

## SAGEN

**1. I Bygge- og anlægsoverenskomsten (2004) hedder det bl.a.:**

**”§ 28 Velfærdsforanstaltninger – ikke-permanente arbejdspladser**

1. Velfærdsforanstaltninger gennemføres i henhold til den til enhver tid gældende bekendtgørelse, som indgår i nærværende overenskomstforhold, for tiden ”Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 589 af 22. juni 2001 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder”.

...

6. Såfremt det konstateres, at der er mangler, der medfører en væsentlig

forringelse af brugsværdien, betales skurpengesats 1 fra den dag forhold-

det

er påtalt skriftligt, og indtil forholdet er bragt i orden.

...

10. Eventuelle mangler jf. stk. 6 og 8 skal af arbejdsgiveren rettes inden 5 arbejdsdage efter orienteringsmødet h.h.v. kravet er rejst skriftligt overfor arbejdsgiveren. I modsat fald kan sagen eventuelt videreføres i det arbejdsretlige system.

11. Såfremt arbejdets varighed er max 3 arbejdsdage eller 6 manddage og arbejdsgiveren ikke stiller passende toilet- og spisefaciliteter til rådighed, kan de ansatte kræve skurpengesats 1.

12. Skurpengesats 1 udgør pr. mand pr. dag kr. 57.50

*Skurpengesats 2 udgør pr. mand pr. dag kr. 90,00”.*

**2. Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 589 af 22. juni 2001 om indretning af byg-gepladser og lignende arbejdssteder** indeholder bestemmelser, der gennemfører rådets direktiv nr. 92/57/EØF af 24. juni 1992 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed på **midlertidige eller mobile byg-gepladser (EFT 1992 nr. 245/6)**. I bekendtgørelsen hedder det bl.a.:

***”Kapitel 1 – Område***

*§ 1. Bekendtgørelsen gælder for indretningen af arbejdssteder for bygge- og anlægsarbejde (byggepladser), hvad enten arbejdet udføres af ansatte, arbejdsgiver selv eller af selvstændige uden ansatte.*

*Stk. 2. Dog gælder bestemmelserne i kapitel 9, om velfærdsforanstaltninger, ikke ved arbejde, hvor der ikke beskæftiges ansatte, eller som omfattes af § 2, stk. 2, i lov om arbejdsmiljø.*

*Stk. 3. Bestemmelserne i kapitel 9, om velfærdsforanstaltninger, gælder desuden ikke ved arbejde,*

*1. hvor arbejdsgiverens arbejdsopgaver på byggepladsen er af en varighed på højst 3 hele arbejdsdage, og de ansattes samlede beskæftigelser er på højst 6 manddage, eller*

*2. hvor de ansatte under beskæftigelsen på byggepladsen begynder og afslutter den daglige arbejdstid på et andet sted end byggepladsen. Ved sådanne arbejder skal den ansatte have velfærdsforanstaltninger efter reglerne om skiftende arbejdssteders indretning.*

*Stk. 4. Ved bygge- og anlægsarbejde forstås i denne bekendtgørelse*

- 1. arbejde, der udføres i forbindelse med opførelse og ændring af bygninger og konstruktioner, herunder montagearbejder*
- 2. opførelse og ændring af veje, tunneler, broer, havne og lignende anlæg*
- 3. grave- og jordarbejde i forbindelse med ovennævnte*
- 4. rør- og kabellægning*
- 5. reparations- og vedligeholdelsesarbejder af ovennævnte og*
- 6. nedbrydning og demontering af ovennævnte eller dele heraf.*

...

## **Kapitel 9 – Velfærdsforanstaltninger**

*§ 45. Arbejdsgiveren skal sørge for, at den ansatte under arbejdet har adgang til*

1. toilet, der er aflåseligt
2. spiserum med adgang til drikkevand i nærheden
3. håndvask med rindende koldt og varmt vand
4. omklædningsrum
5. brusebad, jf. dog stk. 2, og
6. soveplads, hvis der på arbejdsstedet udføres tjeneste med tilladelse til at sove

Stk. 2. Ved arbejde, hvor de ansattes beskæftigelse på byggepladsen ikke overstiger 2 uger, og hvor vand- og kloaktilslutning ikke er umiddelbart muligt, skal brusebad kun etableres, hvis arbejdet

1. er meget støvende eller på anden måde stærkt tilsmudsende
2. medfører risiko for forurening med materialer, der er smittefarlige
3. medfører fare for at komme i berøring med stoffer og materialer, som det af hensyn til sikkerhed eller sundhed er vigtigt at få fjernet fra huden eller hindre spredning af, eller
4. udsætter den ansatte for høje temperaturer, eller er forbundet med stor fysisk anstrengelse.

§ 46. *Faciliteterne skal etableres på eller i umiddelbar nærhed af byggepladsen og være til rådighed fra arbejdets begyndelse.*

...

*Stk. 2. Faciliteterne kan dog helt eller delvis etableres på et samlingssted uden for byggepladsen ved arbejde, hvor de ansattes beskæftigelse på byggepladsen ikke overstiger 2 uger.*

*Stk. 3. Etablering af faciliteter på et samlingssted kan desuden ske ved anlægsarbejde, hvor byggepladsen flytter sig under fremføring af anlægget som fx ved vejbygning og ledningsarbejde.*

...

§ 50. *I forbindelse med anlægsarbejde, hvor byggepladsen flytter sig under fremføringen af anlægget, og hvor faciliteterne ikke etableres på et samlingssted, men etableres løbende i umiddelbar nærhed af byggepladsen, finder ovenstående bestemmelser anvendelse med følgende lempelser ...”.*

**3. I bekendtgørelse nr. 290 af 5. maj 1993 om skiftende arbejdssteders indretning hedder det bl.a.:**

*”§ 1. Bekendtgørelsen gælder ved arbejde, som en arbejdsgiver lader ansatte udføre ... uden for sit eget bedriftsområde ...*

...

*Stk. 3. Bekendtgørelsen gælder ikke ved arbejde på arbejdssteder for bygge- og anlægsarbejde, jf. Arbejdsministeriets bekendtgørelse om byggepladsers og lignende ar-*

*bejdssteders indretning. Nærværende bekendtgørelses kapitel 4 "Velfærdsforanstaltninger" gælder dog, hvis*

*1. arbejdsgiverens arbejdsopgaver på byggepladsen er af en varighed på højst 3 hele arbejdsdage, og de ansattes samlede beskæftigelse er højst 6 manddage, eller*

*2. de ansatte under beskæftigelsen på byggepladsen begynder og afslutter den daglige arbejdstid på et andet sted end byggepladsen."*

**4.** MT Højgaard A/S udfører bl.a. kabel- og ledningsarbejde for forsyningsselskaber. Under en entreprise, der var indgået inden for rammerne af en flerårig rammeaftale med NESA A/S (nu DONG Energy), nedlagde virksomheden i foråret 2006 kabler i Jyllinge. Under arbejdet blev opmåler i 3F, Johan Kongeskov, i maj måned opmærksom på, at der ikke var foretaget velfærdsforanstaltninger i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 589. 3F anmeldte forholdet til Arbejdstilsynet, der efter et besøg i området ved et brev af 11. juni 2006 fremsendte et udkast til "påbud om etablering af velfærdsforanstaltninger for ansatte som udfører kabelarbejder". I brevet hedder det bl.a.:

*"Arbejdstilsynet har besøgt byggeplads Gulddyssevej 83 ... Ved besøget talte Arbejdstilsynet med projektleder Michael Thomsen. ...*

#### *Beskrivelse*

*I forbindelse med inspektion af et større kabelarbejde i Jyllinge konstaterede Arbejdstilsynet, at der flere steder foregik arbejdsopgaver uden forsvarlig sikring af de ansatte mod påkørsel ved udførelse af arbejde i og ved vej.*

...

*Da Arbejdstilsynet spurgte efter ... skurby, hvor henvendelse kunne ske, orienterede Michael Thomsen om, at ... der ingen skurby var, men at der var indrettet et mødeskur på Gulddyssevej 83 i Jyllinge.*

*Sikkerhedsforholdene blev gennemgået ...*

*Endvidere blev velfærdsforanstaltningerne drøftet.*

...

*Vurdering*

*Velfærdsforholdene for de ansatte, som udfører grave- og kabelarbejderne er mangelfulde da der ikke er henvist til egnede spise – omklædnings- og badeforhold.*

*Påbud*

*Firmaet skal sørge for ...*

*Hjemmel*

*Beskæftigelsesministeriets lovekendtgørelse af lov om arbejdsmiljø nr. 268 af 18. marts 2005, som ændret med lov nr. 300 af 19. april 2006 § 77, stk. 2 og 42*

*- Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 589 af 22. juni 2001 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder § 45 og § 46.”*

Efter at have modtaget MT Højgaards høringssvar trak Arbejdstilsynet sit udkast til påbud tilbage under henvisning til, at sagen om velfærdsforanstaltninger fortsatte i det fagretlige system.

5. Ved **opmandskendelsen af 29. november 2006** fik 3F medhold i, at Dansk Byggeri for MT Højgaard A/S skulle anerkende, at kapitel 9 i bekendtgørelse nr. 589 fandt anvendelse på kabel- og trækrørsarbejde i det pågældende arbejdsområde i Jyllinge. I opmandens begrundelse herfor hedder det:

*Byggepladsbekendtgørelsen (nr. 589 af 22. juni 2001) gælder for "indretningen af arbejdssteder for bygge- og anlægsarbejder (byggepladser)" (§ 1, stk. 1), og ved bygge- og anlægsarbejde forstås bl.a. "rør- og kabellægning". Bekendtgørelsen gælder således for indretningen af arbejdssteder for rør- og kabellægning. Det forhold, at arbejdsstedet (byggepladsen) under sådant arbejde flytter sig i takt med, at ledningsarbejdet skrider fremad, er uden betydning for anvendeligheden af bekendtgørelsens kapitel 9 om velfærdsforanstaltninger, som indeholder særlige bestemmelser og lempelser for netop disse tilfælde, jf. § 46, stk. 3, og § 50. Det må derfor bero på en bedømmelse af den enkelte rør- og kabellægningsopgaves omfang, om den er undtaget fra kapitel 9 i medfør af § 1, stk. 3, nr. 1, fordi "arbejdsgiverens arbejdsopgaver på byggepladsen er af en varighed på højst 3 hele arbejdsdage, og de ansattes samlede beskæftigelse er på højst 6 manddage".*

*Den foreliggende entreprise i Jyllinge nord har helt åbenbart ikke et sådant begrænset omfang, at den falder ind under denne undtagelsesbestemmelse.*

*Herefter – og da det, indklagede i øvrigt har anført, ikke kan føre til et andet resultat – tages klagers påstand til følge.”*

6. Da voldgiftskendelsen efter 3Fs opfattelse ikke blev efterlevet tilstrækkeligt hurtigt, indkaldtes til et fællesmøde, der blev afholdt den 22. december 2006. På mødet gjorde arbejdstagersiden gældende, at der forelå et brud på overenskomsten, fordi kendelsen ikke var blevet efterlevet. Arbejdsgiversiden bestred, at virksomheden ikke havde efterlevet kendelsen, idet der blev henvist til, at arbejdet med etableringen af velfærdsforanstaltningerne var blevet iværksat umiddelbart efter, at virksomheden havde modtaget kendelsen.

Da mødet blev afholdt, var skure blevet opstillet, men elektricitet og vand m.v. var endnu ikke blevet tilsluttet. Dette skete den 3. januar 2007.

## **FORKLARINGER**

Der er afgivet forklaring af opmåler i 3F John Kongeskov, faglig sekretær i 3F Finn Larsen, regionsdirektør i MT Højgaard A/S Karsten Sunne Haslund og sektionsdirektør i MT Højgaard A/S Kenneth Møller.

John Kongeskov har forklaret bl.a., at han som opmåler i 3F inden for bygge og anlæg den 19. maj 2006 var på pladsbesøg i området i Jyllinge, hvor MT Højgaard nedlagde kabler, lysledere og trækrør i en dybde på ca. 70 cm. Renderne var maskingravet, men oprensningen foregik ved håndkraft. Det havde været regnvejr, og arbejdet var meget beskidt. Han bemærkede, at der var op til 25 mand i gang med arbejdet. Da han konstaterede, at der manglede velfærdsforanstaltninger, tog han først kontakt til byggepladslederen, der oplyste, at arbejderne var blevet henvist til at anvende et toilet på en tankstation. På grund af ombygning var toilettet imidlertid ikke tilgængeligt. Der var et

toilet i byggepladskontoret, som arbejderne ikke havde adgang til. Byggepladslederen oplyste, at medarbejderne ikke havde krav på yderligere velfærdsforanstaltninger, da der var tale om skiftende arbejdssteder. Der blev ikke udbetalt skurpenge, og der var ikke plads til at opstille skurvogne. Han gjorde opmærksom på, at han ikke var enig i, at bestemmelserne om velfærdsforanstaltninger var iagttaget.

Efter afsigelsen af opmandskendelsen den 29. november 2006 begyndte virksomheden at betale skurpenge med 90 kr. pr. dag, hvilket kom til at beløbe sig til i alt 239.000 kr. Desuden blev opstillingen af en skurby påbegyndt, men da han på ny besøgte området den 22. december 2006 viste det sig, at der endnu ikke var tilsluttet kloak og el. Dette var først i orden den 3. eller 4. januar 2007, selv om der muligvis blev arbejdet mellem jul og nytår.

Finn Larsen har forklaret bl.a., at John Kongeskov i maj måned havde kørt sagen lokalt, hvorefter den blev overdraget til forbundet. Der blev afholdt fællesmøde i juli, hvor der ikke kunne opnås enighed.

Han var involveret i sagen i Vallø/Strøby Egede, fordi det forlig, der var blevet indgået med den lokale afdeling, ikke var blevet overholdt, idet der ikke blev betalt skurpenge. Han konstaterede da, at den lokale afdeling, der ikke havde de fornødne forudsætninger for at vurdere overenskomstens bestemmelser om velfærdsforanstaltninger, havde begået en fejl ved overhovedet at indgå forliget. Der var ikke tale om skiftende arbejdssteder, der var omfattet af bekendtgørelse nr. 290 om skiftende arbejdssteders indretning, og den lokale afdelings indgåelse af forliget var ikke dækkende for forbundets holdning. Dette meddelte forbundet også MT Højgaard, da man modtog mødereferatet, men han husker ikke hvornår.

Karsten Sunne Haslund har forklaret bl.a., at han er regionsdirektør for MT Højgaards afdeling for kabelnedlæggelser på Sjælland. Han er uddannet som ingeniør og har været ansat hos MT Højgaard

siden 1. januar 1996. I de første år forestod han nedlæggelse af kabler for TeleDanmark i et stort område omkring Roskilde. Det samme materiel blev brugt under arbejdet i Jyllinge. Arbejdet, der vedrørte elforsyningen, bestod i at fjerne luftkabler, nedlægge jordkabler og kabelrør til fiber, opsætte jordstik og opstille nye lysmaster. Arbejdet blev hovedsageligt udført med en minigraver, og arbejderne fik udleveret arbejdstøj og det fornødne sikkerhedsudstyr, herunder regntøj og gummi-støvler. Der var en række sjak, som havde hvert deres speciale, og som flyttede rundt i takt med arbejdets udførelse. Efter hans opfattelse var arbejdet af helt samme karakter som det, der var tale om i opmandskendelsen af 17. maj 1996, dvs. skiftende arbejdssteder, da arbejderne ikke begyndte og sluttede samme sted. De krav om velfærdsforanstaltninger, som bekendtgørelse nr. 290 om skiftende arbejdssteders indretning indeholder, var derfor også opfyldt under arbejdet i Jyllinge. Hvert sjak var på 2-3 personer. De havde bil med dobbeltkabine, der kan rumme 5-6 mand, til rådighed, således at de kunne opbevare deres ting og spise i bilen. Bilen var forsynet med et separat oliefyr, der hurtigt kunne aktiveres, og der var desuden en vanddunk samt sæbe og papir.

Overvejelserne med hensyn til, om der skal opstilles skurvogne, går på, hvor stort et område, arbejdet strækker sig over, og dermed hvor langt arbejderne skal transportere sig til næste job. Virksomheden har skurbyer, hvor geografien er tættere, som f.eks. København og Frederiksberg. Modsat dækker SEAS og Dong Energy meget store områder. Siden opmandskendelsen i 1996 har MT Højgaard i forbindelse med arbejderne rundt omkring løbende været i dialog med 3F, og den praksis, man har fulgt, er blevet bakket op af Dansk Byggeri. Helt frem til opmandskendelsen af 29. november 2006 var virksomheden derfor i god tro med hensyn til indretningen af velfærdsforanstaltningerne.

Kenneth Møller har forklaret bl.a., at han som sektionsdirektør hos MT Højgaard havde ansvaret for opgaven i Jyllinge. Han er selv tidligere kabelarbejder, inden han læste til ingeniør, og han har haft ansvaret for en række tidligere lignende arbejder. Virksomheden er miljøcertificeret.

Det er rigtigt, at arbejdet i Jyllinge blev udført på et geografisk begrænset område, men det er et langstrakt område på ca. 2 x 4 km. med tætte, smalle veje. Området har tidligere været sommerhusområde, men er nu udlagt til helårsbeboelse. Forud for opgaven lavede de som sædvanlig en arbejdspladsvurdering, og inden arbejdets igangsætning blev medarbejderne orienteret om forholdene. Virksomheden har gennem en årrække indrettet sig på samme måde som i Jyllinge, således at man, som forklaret af Karsten Sunne Haslund, har benyttet mandskabsbiler med dobbeltkabine. Hvad angår toiletter blev medarbejderne henvist til den lokale tankstation, der lå midt i området, og som man havde indgået en aftale med. Kun hvor den geografiske udstrækning af et arbejdsområde i enkelte tilfælde har været meget mindre, har man indrettet skurbyer. Under de løbende drøftelser, man under de forskellige arbejder har haft med 3F, har forbundet aldrig anfægtet virksomhedens praksis. Han mente ikke, at man kunne anse området i Jyllinge som en byggeplads i den forstand, der følger af bekendtgørelse nr. 589 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder, da man ikke kunne afskærme offentlige arealer på den måde, det er forudsat i bekendtgørelsen. Han mener derfor, at det ikke var åbenbart, at arbejdet var omfattet af bekendtgørelsen. Det skal også tages i betragtning, at bygherren ikke havde afsat plads til skurvogne.

Efter afsigelsen af opmandskendelsen af 29. november 2006 gik man straks i gang med at etablere skurbyer. De så på flere pladser – såvel offentlige som private – men det kræver tilladelse fra det offentlige at opstille skurbyer, og der skal være adgang til kloak og strøm. Kommunen kunne ikke anvise nogen plads, selv om bygherren havde kontrakt med kommunen, og der gik derfor lidt tid, før de fik indgået et lejemål med en privat lodsejer på en grund, der lå op til 7 km. fra flere af arbejdspladserne i området. De fik dispensation til at etablere skurbyen med tørkloset uden kloaktilslutning. Det var kun toiletfaciliteterne, der blev brugt. Der er ikke tradition for, at medarbejderne anvender bedefaciliteter i skurbyerne, da de møder og kører hjem i deres arbejdstøj. De er aflønnet på akkord.

## **PARTERNES ARGUMENTER**

LO har anført, at MT Højgaard A/S – uden at der forelå rimelig tvivl om fortolkningen af det regelsæt, der vedrører velfærdsforanstaltninger – gennem næsten et år fratog medarbejderne de basale velfærdsforanstaltninger, de havde krav på. En virksomhed af MT Højgaards størrelse og omdømme må forventes at sætte sig ind i de bekendtgørelser, der er nævnt i overenskomstens § 28, nr. 1. Af § 1, stk. 4, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 589 fremgår direkte, at rør- og kabellægning er omfattet af reglerne i bekendtgørelsen. At der ikke foreligger nogen rimelig fortolkningstvivil fremgår klart dels af Arbejdstilsynets udkast til påbud dels af kendelsen af 29. november 2006, hvori opmanden udtaler, at entreprisen i Jyllinge ”helt åbenbart” ikke havde et sådan begrænset omfang, at den faldt ind under undtagelsesbestemmelsen i 589-bekendtgørelsens § 1, stk. 3, nr. 1. Det forhold, at arbejdsstedet (byggepladsen) flyttede sig i takt med, at ledningsarbejdet skred frem, var uden betydning for anvendeligheden af bekendtgørelsens kapitel 9.

LO har endvidere anført, at DA ikke har fremført noget, der kan begrunde, at der har foreligget undskyldende omstændigheder for virksomheden. Den opmandskendelse af 17. maj 1996 i en sag mellem SiD og Entreprenørforeningen, som DA har henvist til, omhandlede en hel anden situation, idet parterne i den pågældende sag var enige om, at sagen skulle afgøres efter bekendtgørelse nr. 290 om skiftende arbejdssteders indretning. Det er også uden betydning for afgørelsen af denne sag, at den lokale fagforening under en sag vedrørende en arbejdsplads i Strøby Egede var enig med arbejdsgiversiden i, at arbejdet var omfattet af bekendtgørelse nr. 290. Denne enighed blev erklæret, uden at forbundet havde været impliceret i sagen.

LO har om bodens størrelse anført, at det må tages i betragtning, at arbejdet i det pågældende område i Jyllinge blev indledt allerede i marts 2006 og først blev afsluttet lidt ind i 2007. Det er en skærpende omstændighed, at voldgiftskendelsen af 29. november 2006 ikke straks blev efterlevet, jf. herved 5-dages fristen i bekendtgørelsens § 28, nr. 10.

DA har gjort gældende, at MT Højgaard A/S frem til afsigelsen af kendelsen den 29. november 2006 var i en undskyldelig vildfarelse med hensyn til forståelsen af bekendtgørelsen om velfærds-

foranstaltninger. Virksomheden havde grund til at gå ud fra, at et arbejde af den pågældende art var omfattet af bekendtgørelsen om skiftende arbejdssteder, og kravene til velfærdsforanstaltningerne i denne bekendtgørelse var opfyldt af virksomheden. De velfærdsforanstaltninger, virksomheden havde stillet til rådighed, svarede til det niveau, som kan udledes af den faglige voldgiftkendelse, der blev afsagt 17. maj 1996. Virksomheden baserede sin opfattelse på en konkret fortolkning af såvel overenskomsten som den pågældende kendelse sammenholdt med arten af det pågældende kabel- og ledningsarbejde. Det må herved også tages i betragtning, at MT Højgaard A/S har mange års erfaringer med den type arbejde, at 3F i en årrække ikke har fundet anledning til at påtale virksomhedens praksis, og at forbundet da også var enig med virksomheden om forståelsen af bekendtgørelserne under behandlingen af sagen i Vallø/ Strøby Egede. Det kan på denne baggrund lægges til grund, at virksomheden ikke havde til hensigt at omgå reglerne om velfærdsforanstaltninger.

Om perioden efter afsigelsen af kendelsen den 29. november 2006 har DA anført, at det i praksis ikke var muligt at etablere de nødvendige velfærdsforanstaltninger før umiddelbart efter nytår. Som det også fremgår af Kenneth Møllers forklaring blev etableringen af velfærdsforanstaltningerne forsinket, fordi det var vanskeligt at finde plads til skurbyen, og fordi der skulle forhandles med kommunen om de sanitære forhold. Hertil kommer, at det på grund af et overophedet byggemarked var meget vanskeligt at fremskaffe de nødvendige skurvogne.

## **ARBEJDSRETTENS BEGRUNDELSE OG KONKLUSION**

Det følger af resultatet af voldgiftskendelsen af 29. november 2006, at MT Højgaard A/S har begået brud på bestemmelsen om velfærdsforanstaltninger i § 28 i bygge- og anlægsoverenskomsten.

Det arbejde, der er beskrevet i kendelsen, blev i en stor del af 2006 udført kontinuerligt på et ca. 5 km<sup>2</sup> stort område, og opmanden fandt, at entreprisen i Jyllinge ” helt åbenbart ” ikke var af et sådant begrænset omfang, at den faldt ind under undtagelsesbestemmelsen i § 1, stk. 3, nr. 1, i bekendtgø-

relse nr. 589 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder. MT Højgaard A/S er en stor virksomhed, der i henhold til flerårige rammeaftaler med forsyningsselskaber løbende udfører kabellægningsarbejder som det i Jyllinge. Der påhvilede derfor virksomheden en forpligtelse til nøje at vurdere, om entreprisarbejdet var omfattet af 589-bekendtgørelsen og ikke af bekendtgørelse nr. 290 om skiftende arbejdssteder, og i hvert fald burde udtalelsen i brevet af 11. juni 2006 fra Arbejdstilsynet, der har udstedt bekendtgørelsen, have givet virksomheden anledning til at iværksætte velfærdsforanstaltninger i overensstemmelse med 589-bekendtgørelsen i stedet for at afvente udfaldet af voldgiftskendelsen.

Der må på den anden side gives DA medhold i, at i hvert fald sagen i Vallø/Strøby Egede, hvor en lokal afdeling fortolkede bekendtgørelsen forkert, burde have givet 3F anledning til at sikre sig, at Entreprenørforeningen og dens medlemsvirksomheder ikke forblev i den tro, at forbundet var enig i den lokale afdelings fortolkning.

På den anførte baggrund og med bemærkning, at Arbejdsretten ikke finder grundlag for at tillægge forløbet efter afsigelsen af voldgiftskendelsen skærpende virkning, finder Arbejdsretten, at MT Højgaard A/S skal betale en bod til 3F på 50.000 kr.

### **TH I K E N D E S F O R R E T:**

Indklagede, MT Højgaard A/S, skal inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom til Fagligt Fælles Forbund betale en bod på 50.000 kr.

Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Byggeri for MT Højgaard A/S skal betale 2.000 kr. i sagsomkostninger til Arbejdsretten.

Per Sørensen